

T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI
Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-105[VUK-1-20063]-262007

24.12.2016

Konu : Toptan ve perakende satışlarda yeni nesil ödeme kaydedici cihaz kullanma kullanma ve "Bilgi Fişi" düzenleme esasları hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, toptan ve perakende olarak döşemelik kumaş, perde ve tül satışı yaptığımız, mağazalarınızda perakende satışlarınız olduğundan 01/04/2016 tarihinden itibaren EFT-POS özellikli yeni nesil ödeme kaydedici cihaz (YN ÖKC) kullandığımız, perakende satışlarınızın genellikle sipariş üzerine olduğu, mal ve hizmet bedelinin bir kısmının siparişte bir kısmının ise mal veya hizmet satışından sonra tahsil ettiğiniz, perakende satışlarınızın fatura düzenleme sınırının altında olabildiği gibi çoğunlukla fatura düzenleme sınırının üzerinde olduğu, ayrıca 02/12/2015 tarihli yeni nesil ödeme kaydedici cihazlardan "bilgi fişleri" düzenlenmesine dair usul ve esaslara ilişkin teknik kılavuz incelendiğinde bilgi fişi kullanımı ile aşağıda belirtilen tereddütlerin oluştuğu belirtilerek;

- Söz konusu kılavuzda belirtilen "YN ÖKC kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen işlemler" ifadesi ile hangi işlemlerin kastedildiği,

- Bilgi fişlerinin sadece fatura düzenleme sınırının altında kalan mal ve hizmetler için mi, yoksa 900 TL'nin üzerindeki tüm perakende satışlar için mi düzenlenip düzenlenmeyeceği,

- Fatura düzenlediğiniz veya düzenleyeceğiniz mal veya hizmet satışlarına ilişkin olmak üzere ödemeleri nakit olanlar (900 TL'nin altında veya üstünde) için bilgi fişi düzenlenip düzenlenmeyeceği,

- Fatura düzenleme sınırının üzerindeki mal veya hizmet satışlarına ilişkin yapılacak tahsilatlarda YN ÖKC'ye bağlı olmayan EFT-POS cihazlarının kullanılıp kullanılmayacağı,

- Kendisi de alım satım yapan mükelleflere yapılan mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin tahsilatlarda YN ÖKC'ye bağlı olmayan POS cihazlarının kullanılıp kullanılmayacağı,

- YN ÖKC kullanmak suretiyle kendisi de alım satım yapan mükelleflere yapılan mal teslimi veya hizmet ifalarına ilişkin tahsilatlarda "Mail Order" ödeme yönteminin kullanılıp kullanılmayacağı,

- Nihai tüketicilere gerçekleştirilen mal teslimi veya hizmet ifalarınıza ilişkin tahsilatlarda "Mail Order" ödeme yönteminin kullanılıp kullanılmayacağı,

- Vergi mükellefi olan müşteriler adına düzenlenen faturalara ilişkin bedellerin şirket ortağı, çalışanı veya üçüncü bir kişinin kredi kartıyla tahsil edilip edilemeyeceği,

- Vergi mükellefi olmayan müşteriler adına düzenlenen faturalara ilişkin bedellerin şirket ortağı, çalışanı veya üçüncü bir kişinin kredi kartıyla tahsil edilip edilemeyeceği, hususlarında Başkanlığımızdan görüş talebinde bulunulduğu anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun (VUK) 232 nci maddesinde "*Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:*

1. *Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,*
2. *Serbest meslek erbabına,*
3. *Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,*
4. *Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,*
5. *Vergiden muaf esnafa,*

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

Yukarıdakiler dışında kalanların, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar ile kazancı basit usulde tespit edilenlerden ve defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilerden satın aldıkları emtia veya onlara yaptırdıkları iş bedelinin (01/01/2016 tarihinden geçerli olmak üzere) 900 TL' yi geçmesi veya bedeli 900 TL' den az olsa dahi istemeleri halinde emtiayı satanın veya işi yapanın fatura vermesi mecburidir." hükmü bulunmaktadır.

Bununla birlikte, 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile; satışı yapılan malları aynen veya işlendikten sonra satışını yapanlar dışındaki kimselere satan veya aynı kimselere hizmet veren birinci ve ikinci sınıf tüccarlara (perakende teslimde bulunan veya hizmet ifa eden tüccarlara) Vergi Usul Kanunu 232 inci maddede belirtilen ve fatura verme zorunluluğu bulunan satışlar dışındaki mal satışları veya hizmet ifalarının belgelendirilmesinde 6.12.1984 tarihli ve 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihaz Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanuna göre kullanmak zorunda oldukları ödeme kaydedici cihazların yerine, teknik özellikleri 426 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ve bu Tebliğ çerçevesinde yayımlanan Teknik Kılavuzlarda belirtilen "Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları" kullanma mecburiyeti getirilmiş, 466 ve 473 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile de YN ÖKC kullanma mecburiyetinin başlangıç tarihleri mükelleflerin satış hacmi, kullanılan ÖKC modeli ve satış sistemlerinin özellikleri de göz önünde bulundurularak 2016 yılından itibaren kademeli olarak yayılmak suretiyle yeniden belirlenmiştir. Söz konusu düzenlemeye göre;

2014 yılı satışları veya gayri safi iş hasılatı:

- 1 milyon TL'yi aşan mükellefler için, 1/4/2016 tarihinden,
- 1 milyon TL'den 500 Bin TL'ye kadar olan mükellefler için, 1/7/2016 tarihinden,
- 500 Bin TL ile 150 Bin TL arasında olan mükellefler için, 1/10/2016 tarihinden,
- 150 Bin TL'den az olan mükellefler için, 1/1/2018 tarihinden,

itibaren Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihaz kullanma mecburiyeti başlayacaktır.

Dileyen mükellefler ise yukarıda belirtilen tarihlerden önce de Maliye Bakanlığınca onaylanmış Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazları olarak kullanabileceklerdir.

Ayrıca, 435 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "Uygulamaya Geçiş Süresi"

başlıklı 1.1. bölümünde 451 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile yapılan değişiklikle; Basit / bilgisayar bağlantılı YN ÖKC kullanan mükelleflerin, işletmelerindeki harici banka POS cihazlarını 1/1/2016 tarihine kadar yetkili ÖKC firmaları aracılığıyla YN ÖKC' lere (Gelir İdaresi Başkanlığı Mesajlaşma Protokollerine uygun olarak) bağlatmalarının zorunlu olduğu, bu tarihten sonra YN ÖKC' den bağımsız banka POS cihazlarını kullanmalarının mümkün bulunmadığı açıklanmıştır.

YN ÖKC kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen perakende nitelikli mal teslimi veya hizmet ifalarında; YN ÖKC'lerden ÖKC fişleri haricinde bilgi veya makbuz amaçlı "BİLGİ FİŞLERİ" nin düzenleneceği durumları ve bilgi fişlerinin düzenlenmesi sırasında uyulması gereken usul ve esasları belirleyen; "**Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlardan (YN ÖKC) Bilgi Fişleri Düzenlenmesine Dair Usul ve Esaslara İlişkin Teknik Kılavuz**" 02.12.2015 tarihinde Başkanlığımız internet sitesinde yayınlanmış olup söz konusu kılavuzun ilgili bölümlerinde aşağıdaki açıklamalara yer verilmiştir.

"Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlardan Bilgi Fişi Düzenlenmesi Gereken Durumlar" başlıklı 3. bölümünde;

"Mükellefler YN ÖKC kullanmak suretiyle gerçekleştirilen;

- a) Fatura ile belgelendirilen satışlarında,*
- b) Yemek fişi/yemek kartı karşılığı verdikleri mal satışı ve hizmet ifalarında,*
- c) Mal teslimi veya hizmetin ifasından önce ön tahsilat (avans) mahiyetinde aldıkları tutarların belgelendirilmesinde,*
- d) Otopark giriş işlemlerinde,*
- e) Fatura tahsilatı işlemlerinde,*
- f) GİB tarafından belirlenecek benzeri diğer işlemlerde,*

YN ÖKC'den bilgi fişi düzenleyerek müşterilerine vereceklerdir. EFT-POS özellikli YN ÖKC kullanma mecburiyeti bulunan otopark giriş işlemlerinde ödemenin yöntemi ve belgenin türüne bağlı kalınmaksızın her hal ve şartta "BİLGİ FİŞİ" düzenlenecektir."

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere "Bilgi Fişleri Teknik Kılavuzu" nda belirtilen YN ÖKC kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen işlemler ifadesi ile perakende ticari faaliyet kapsamındaki mal teslimi veya hizmet ifaları ile bunlara bağlı ödeme işlemleri kastedilmektedir.

"Bilgi Fişlerinin İşlemlerin Mahiyetine Uygun Olarak Düzenlenmesi ve Mali Belge'ye Dönüştürülmesi Zorunluluğu" başlıklı 7. bölümünde;

"Bilgi fişlerinin mükellefler tarafından, işlemlerin mahiyetine uygun olarak bu kılavuzda belirtilen şekilde düzenlenmesi ve daha sonradan mali değeri olan ÖKC fişine veya fatura vb. belgelere dönüştürülmesi zorunludur.

Bilgi fişlerinin, işlemlerin mahiyetine uygun olarak düzenlenmediğinin veya ÖKC fişi veya fatura ile belgelendirilmesi gereken bilgi fişi tanzim edilmiş işlemlere ilişkin olarak düzenlenmesi gereken ÖKC fişi veya faturanın düzenlenmediğinin, (sadece bilgi fişinin düzenlenmiş olduğunun) tespiti halinde vergi mevzuatında belirlenen cezai işlemler tatbik edilecektir."

"Faturalı Satışlara İlişkin Olarak Yeni Nesil Ödeme Kaydedici Cihazlardan Düzenlenecek Bilgi Fişleri" başlıklı 9.1. bölümünde;

"YN ÖKC kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen satışların, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 232. Maddesinde fatura düzenlenmesi mecburiyeti bulunan vergi mükelleflerine yapılmış olması veya müşterinin nihai tüketici olmakla beraber fatura istemesi ya da satış tutarının fatura düzenleme haddini aşması halinde; satıcının müşteriye fatura vermesi zorunludur.

Bu şekilde düzenlenen/düzenlenecek faturalara istinaden YN ÖKC'den aşağıdaki örneklere ve açıklamalara uygun bilgi fişleri düzenlenecektir.

Fatura (e-Fatura ve e-Arşiv faturasının kağıt çıktısı dahil), sevk irsaliyesi veya irsaliyeli faturanın, satış anında düzenlenerek müşteriye verilmesi ve tahsilatın banka veya kredi kartı ile yapılmamış olması halinde YN ÖKC'de oluşturularak EKÜ'de kayıt altına alınması zorunluluğu bulunan bilgi fişinin ayrıca kağıt çıktısının alınması ve müşteriye verilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır."

Diğer taraftan, YN ÖKC uygulaması kapsamında Gelir İdaresi Başkanlığınca internet sitesinde yayınlanmış bulunan "**Gelir İdaresi Başkanlığı ÖKC Harici Donanım ve Yazılım Haberleşme Protokolü GMP-3**" dokümanında; YN ÖKC'lere harici olarak bağlanacak cihazlar ile uygulama yazılımlarının; güvenli haberleşme kuralları, iletişim prensipleri ve temel işlem adımları açıklanmış bulunmaktadır. Söz konusu doküman ve ilgili diğer teknik kılavuzlara göre; perakende mal ve hizmet satışlarına ait mali işlemlerin yeni nesil ÖKC tarafından başlatılacağı, kayıt altına alınacağı ve işlemlerin YN ÖKC'de sonlandırılacağı belirtilmiştir. Bu temel neden ile; perakende satış uygulamalarında kullanılan YN ÖKC'ler ve perakende satış işlemlerinin gerçekleştirilmesinde kullanılan harici sistemlere ait donanım veya yazılımların (bilgisayar sistemleri ile satış uygulama yazılımlarının), ilgili teknik dokümanda(GMP-3) belirtilen güvenli eşleştirme esasları dikkate alınarak, YN ÖKC ile uyumlu hale getirilerek, entegre ve bağlantılı yapıda kullanılmaları gerekmektedir. Bu suretle perakende satış işlemlerinin gerçekleştirilmesinde kullanılan harici donanım ve yazılım sistemlerinde gerçekleştirilen işlemlerin YN ÖKC ile entegre ve bağlantılı olması ve YN ÖKC den bağımsız olarak çalıştırılmaması amaçlanmaktadır.

Yapılan bu düzenlemeler ile; YN ÖKC kullanmak suretiyle gerçekleştirilen perakende nitelikli mal teslimi veya hizmet ifalarının fatura ile belgelendirmesi halinde "Bilgi Fişleri Teknik Kılavuzu" nda belirtildiği şekilde YN ÖKC'lerden bilgi/makbuz veya niteliğine göre irsaliye amaçlı "Fatura Bilgi Fişi"nin, söz konusu satışlara ilişkin fatura düzenlememesi halinde ise satışları belgelendirmek üzere YN ÖKC'den mali değeri bulunan ÖKC fişi'nin düzenlenmesi gerekmektedir.

İşyerinizin aynı satış noktasında (aynı kasiyerde) hem toptan hem de perakende olarak mal ve hizmet satışı gerçekleştirirken durumunda; söz konusu satış noktasındaki tüm satışlarınız için (toptan veya perakende ayrımı yapılmaksızın) fatura düzenleniyor olması durumunda dahi bu satış noktasındaki perakende satışlarınızdan dolayı YN ÖKC kullanma mecburiyetiniz bulunduğundan ve YN ÖKC ile satış sistemine ilişkin harici donanım ve yazılımların entegre / bağlantılı olarak çalıştırılması gerektiğinden faturalı satışlarınız ile ilgili olarak YN ÖKC den bilgi/makbuz veya irsaliye amaçlı Fatura Bilgi Fişlerinin düzenlenmesi gerekmektedir.

Ancak işyerinizde toptan satışlarınız için ayrı satış noktalarının tesis edilmesi, toptan satışlarınızın tamamının bu satış noktalarından yapılması ve perakende satış noktalarında toptan satışlarınızın gerçekleştirilmemesi şartlarıyla; toptan satışlar için tesis edilen satış noktalarında YN ÖKC kullanım zorunluluğunuz bulunmamaktadır. Bu nedenle, toptan satış noktalarına münhasır olmak üzere satış uygulamalarınıza ait harici donanım ve yazılım

sistemleri ile bankalar tarafından verilen POS cihazlarının YN ÖKC ile entegre edilme zorunluluğu olmadan kullanılması mümkün bulunmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde;

a) Bilgi Fişleri Teknik Kılavuzu nda belirtilen YN ÖKC kullanılmak suretiyle gerçekleştirilen işlemler ifadesi ile perakende ticari faaliyet kapsamındaki mal teslimi veya hizmet ifaları ile bunlara bağlı ödeme işlemleri kastedilmekte,

b) Bilgi fişlerinin, ilgili Teknik Kılavuzunda belirtilen durumların gerçekleşmesi şartıyla herhangi bir tutar (fatura düzenleme sınırı olan 900 TL nin altı veya üstünde olsa dahi) ve ödeme yöntemi ile (nakit veya kredi kartı / banka kartı) sınırlı olmaksızın düzenlenmesi gerekmekte olup bu nedenle, perakende nitelikli mal ve hizmet satışı nedeniyle müşteriye fatura verilmesi halinde YN ÖKC'den ilgili Teknik Kılavuzunda belirtilen Fatura Bilgi Fişinin düzenlenmesi gerekmekte,

c) Perakende nitelikteki mal ve hizmet satışlarının gerçekleştirildiği satış noktalarında yer alan satış sistemleri (harici bilgisayar sistemleri ile yazılımların) ile ödeme (EFT POS) cihazlarının ilgili teknik dokümanda (GMP-3) belirtilen güvenli eşleştirme esasları dikkate alınarak YN ÖKC ile uyumlu hale getirilmesi ve entegre / bağlantılı yapıda kullanılması gerekmekte,

ç) Aynı satış noktasında hem toptan hem de perakende olarak mal ve hizmet satışı gerçekleştirilmesi halinde; söz konusu satış noktasındaki tüm satışları için (toptan veya perakende ayrımı yapılmaksızın) fatura düzenleniyor olması durumunda dahi bu satış noktasındaki perakende satışlardan dolayı YN ÖKC kullanma mecburiyeti bulunduğu ve YN ÖKC ile satış sistemine ilişkin harici donanım ve yazılımların entegre / bağlantılı olarak çalıştırılması gerektiğinden, faturalı satışlarınız ile ilgili olarak YN ÖKC den bilgi/makbuz veya irsaliye amaçlı Fatura Bilgi Fişlerinin ilgili Teknik Kılavuzunda belirtilen kurallara göre düzenlenmesi gerekmeke,

d) ÖKC kullanım zorunluluğu bulunmayan toptan nitelikli mal ve hizmet satışlar için işyerinde ayrı satış noktalarının tesis edilmesi, toptan satışların tamamının bu satış noktalarından yapılması ve perakende satış noktalarında toptan satışların gerçekleştirilmemesi şartlarıyla; toptan satışlar için tesis edilen satış noktalarında YN ÖKC kullanım zorunluluğunuz bulunmamakta ve toptan satış noktalarına münhasır olmak üzere satış uygulamalarınıza ait harici donanım ve yazılım sistemleri ile bankalar tarafından verilen POS cihazlarının YN ÖKC ile entegre edilme zorunluluğu olmadan kullanılması mümkün bulunmakta,

e) Ödeme yöntemi olarak "mail order" vb. diğer ödeme yöntemlerinin kullanılması bakımından vergi mevzuatı açısından herhangi bir engelin bulunmadığı ve mail order yöntemi ile yapılan tahsilatın YN ÖKC kullanılmak suretiyle gerçekleştirilmesinin zorunluluğu bulunmamakta (sadece ÖKC'de bu ödeme türüne uygun ödeme tipinin seçilmesi gerekmektedir), ancak bu durumun perakende nitelikli mal ve hizmet satışlarının gerçekleştirildiği satış noktalarında YN ÖKC ile harici satış ve diğer ödeme sistemlerinizin entegre / bağlantılı kullanım zorunluluğunu ortadan kaldırmamakta,

f) Vergi mükellefi olan müşteriler adına düzenlenen faturalara ilişkin bedelilerin şirket ortağı, çalışanı veya üçüncü bir kişinin kredi kartıyla tahsil edilmesi veya vergi mükellefi olmayan müşteriler adına düzenlenen faturalara ilişkin bedellerin şirket ortağı, çalışanı veya üçüncü bir kişinin kredi kartıyla tahsil edilmemesi bakımından vergi mevzuatı ve YN ÖKC kullanımı yönünden herhangi bir engelin bulunmadığı, ancak ilgili harcamalara ilişkin bedellerin gelir ve kurumlar vergisi mevzuatı ile Vergi Usul Kanunu ve muhasebe usul ve

esaları bakımından; ilgili vergi mükelleflerinin hesaplarında doğru bir şekilde kayda, gider veya indirimine konu edilmesi bakımından gerekli ayrımlarının yapılması gereği bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Ek : ÖZELGE TALEP FORMU

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.